
18. YÜZYILDA YAZILMIŞ BİR NASİHAT KİTABI: LEVHNÂME*

A Book of Advice Written in the 18th Century: Levhnâme

Ömer Faruk YİĞİTEROL **

Öz

Bu çalışma, Türk İslam edebiyatına ait bir makaledir. Üç bölüme ayrılan bu çalışma; eserin müellifinin tespit edilmeye çalışıldığı bölüm, eserin şekil ve muhteva özelliklerinin verildiği bölüm ve eserde yer alan ayet ve hadislerin incelendiği bölümden müteşekkildir.

İncelenen eser, Mevlânâ Muhammed Emîn Müftîzâde'ye ait olduğu düşünülen Levhnâme adlı eserdir. Levhnâme, 1744 yılında kaleme alınmıştır. Mesnevi nazım şekliyle yazılan bu eser, bir pendnâme örneğidir. Toplamda 779 beyitten meydana gelmiştir. 18. yüzyıla ait olan bu eser, yirmi sekiz bölümden meydana gelmektedir. Eser, çeşitli başlıklarla farklı ahlaki konulardan bahsetmektedir. Bu özelliğiyle Attar'ın Pendnâme'si ile benzerlik göstermektedir.

Çalışmanın birinci bölümünde; Levhnâme'nin kütüphane kayıtlarında geçen Mevlânâ Resmî'ye ait olmadığı dile getirilmiş ve bununla birlikte müellif olduğuna delilleriyle birlikte ispatlanmaya çalışılan Mevlânâ Muhammed Emîn Müftîzâde'nin hayatından bahsedilmiştir. İkinci bölümde; söz konusu eserin şekil ve muhteva özellikleri belirtilmiş ve eserin yirmi sekiz bölümünün konularından bahsedilip bu konulara beyitlerle örnekler sunulmuştur. Son bölümde de eserde yer alan ayet ve hadisler incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Levhname, pendname, nasihatname, nasihat, öğüt.

* Makale Gönderilme Tarihi:18.04.2019 / Makale Kabul Tarihi: 10.06.2019 / Makale Yayın Dönemi: Haziran 2019
Doi: 10.20486/imad.imad.615043

Bu Makale, 2017 tarihinde Uludağ Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde tamamlanan "Türk İslam Edebiyatı'nda Pendnâmeler ve Levhnâme: İnceleme - Metin" başlıklı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

** Dr. Öğrencisi, Uludağ Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Türk İslam Edebiyatı Bilim Dalı, Bursa, Türkiye / e-posta: ofarukyigiterol@uludag.edu.tr / ORCID ID: orcid.org/0000-0001-5811-5116

Abstract

This study is an article of Turkish Islamic Literature. It consists of 24 pages in total. This study is divided into three parts; the author of the work consists of the section where it is tried to be determined, the section where the form and content features of the work are given and the verse-hadith quotations in the work are examined.

Contrary to the library records, the work examined is the book of Mevlana Muhammed Emin Müftizade which is tried to prove to be the author. Levhnâme was written in 1744. This work, written in mesnevi verse, is an example of a penname. It consists of 779 couplets in total.

The work mentions different moral issues with various titles. It is similar to Attar's Pendnâme with this feature. In this study, information was given about pennames.

Additionally, in the last part of the study, the verses and hadiths in Levhnâme are examined.

Keywords: Levhname, penname, advice, quotation

GİRİŞ

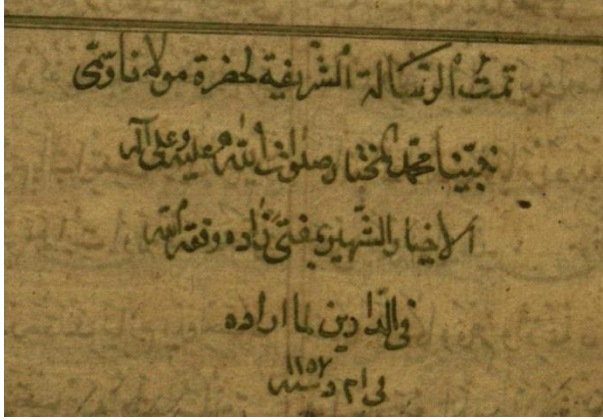
Türk İslam edebiyatı, Türklerin İslamiyet'i kabul etmesiyle birlikte başlayan, ilk yazılı eserlerini 11. yüzyılda veren, günümüze kadar aralıksız bir şekilde devam eden ve Müslüman Türkler dünyada var olduğu sürece devam edecek olan edebî sürecin adıdır. *“Türk İslâm Edebiyatı, Karahanlılar devrinde Yusuf Has Hacib'in kaleme aldığı Kutadgu Bilig ile başlamıştır. Bu edebiyat, Türklerin Ortadoğu ve Anadolu'ya doğru cereyan eden göçleri neticesinde, yeni coğrafyalar, kültürler ve dillerin keşfiyle tekâmül etmiştir. Karahanlılar döneminde ilk ürünlerini veren bu edebiyat, Selçuklular döneminde gelişmiş ve Osmanlı döneminde de klasikleşmiştir.”*¹

Genel çerçevede bir siyasetname olarak anılan ve yukarıda adı geçen Kutadgu Bilig, aynı zamanda bir nasihatname özelliği taşımaktadır. İslamlaşmayla birlikte kaleme alınan ilk eserin bir nasihatname hüviyeti taşıyor olması, medeniyetimizde, kültürümüzde ve dolayısıyla edebiyatımızda nasihatın önemini gözler önüne sermektedir. İster nasihatname, ister penname, ister öğüt kitabı adı verilsin, bu türdeki eserlerin amacı, hitap ettiği okuyucuya ahlaki açıdan iyiyi, güzeli, doğruyu göstermektir. İşte bu tür eserlerden biri de 18. yüzyılda kaleme alınmış Levhnâme adlı eserdir.

¹ Bilal Kemikli, Türk İslâm Edebiyatı Giriş (Bursa: Emin Yayınları, 2015), 18.

Bu çalışmada, Levhnâme'nin müellifinden, şekil ve muhteva özelliklerinden ve eserde yer alan ayet ve hadislerden bahsedilecektir.

ESERİN MÜELLİFİ

Temmet kaydı: Temmeti'r-risâletü'sş-şerîfe li-hazreti Mevlânâ ve semiyü Nebiyyinâ Muhammedini'l-muhtâr salavâtullâh 'aleyhi ve 'alâ âlihi'l-ahyâr eş-şehîr bi-Müftîzâde veffakahullâhu fi'd-dâreyni li-mâ erâde

Fî 12 Zilhicce 1157 senesi

Temmet kaydı tercümesi; Peygamberimiz Muhammed Mustafa'nın –Allah'ın salâtı onun ve seçkin ailesinin üzerine olsun- adaşı, Müftîzâde lakabıyla meşhur Hazreti Mevlânâ'ya –Allah onu iki cihanda murat ettiği hususta muvaffak eylesin- ait bu risâle-i şerîfe 12 Zilhicce 1157 senesinde tamamlanmıştır.

Levhnâme'nin temmet kaydında görülen “ve semiyü” kelimesi, kütüphanenin eser tasnif eden görevlileri tarafından “Resmî” olarak okunmuş ve kayıtlara bu şekilde geçirilmiştir. Bu yüzden kütüphane kayıtlarında eser, Mevlânâ Resmî'ye ait olarak gözükmektedir (Bkz. Milli Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu, Arşiv No: 06 Mil Yz A 5214).

2016 yılında yüksek lisans tez konusu arama çalışmaları yürütülürken Ankara'da bulunan Millî Kütüphane'nin yazma eserler kataloğunda *Levhnâme* ile karşılaşılmıştır. Eser, kayıtlarda Mevlânâ Resmî'ye ait olarak gösterildiği için, eserin ilk incelemesi yapılırken temmet kaydı şartlanılarak “Mevlânâ Resmî” olarak okunmuştur. O dönemde, eserin Mevlânâ Resmî adlı bir şahsa ait olabileceğini düşündüren ya da aksi

bir durumu düşündürmeyen husus, Resmî Ahmed Efendi adında bir kişinin olmasıdır. Ayrıca eserin müellifinin Resmî Ahmed Efendi olarak düşünülmesinin bir başka sebebi de hem yaşadığı tarihin uygun olması hem de anılan şahsın *Pend-i Attar Tercemesi* adlı bir eserinin olmasıdır.

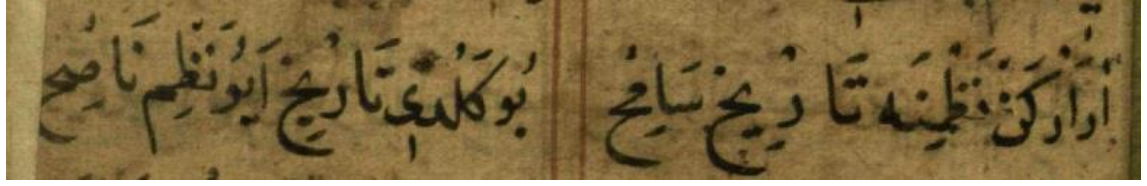
Metnin transkripsiyonu sırasında, temmet kaydında bulunan ve “Resmî” olarak okunan kelimedeki “ﺯ” harfinin, “ﺯ” harfine benzemesi ve ayrıca kelimdeki “ﺯ” harfinin üstünde “şedde” bulunması kelimenin yanlış okunduğunun ipuçlarını vermiştir. Bu durumun tespit edilmesinden sonra, kelimenin anlamı incelenmiş ve ilgili kelimenin “semiyy” yani “adaş, adları bir olan” manasına geldiği görülmüştür.²

Ayrıca, “Resmî” diye okunan “semiyy” kelimesinin, Arapça’da “adaş” anlamına gelmesinin yanı sıra “Resmî” okunması hâlinde cümlede anlam düşüklüğü olacağı tespit edilmiştir. Kelimenin “ve semiyy” olarak okunması durumunda ise müellifin, Hz. Peygamber ile adaş olduğu anlaşılmaktadır.

Temmet kaydındaki bu problemin çözüme kavuşturulmasından sonra, müellifin kesin olarak tespiti için, *Levhnâme*’de herhangi bir özel isim, yer ismi, belirgin bir olay gibi doğrudan ya da dolaylı olarak müellife ulaşmayı sağlayacak bilgiler aranmıştır. Ancak bu konuda “Attar, Türkî, Türkmânî” gibi kısıtlı bilgilere ulaşılmıştır. Müellifin tespiti için eserde herhangi bir özel ismin tespit edilememesi nedeniyle temmet kaydında ve kütüphane arşivinde kayıtlı olan tarihsel bilgiler incelenmiştir. Temmet kaydında “١١٥٧” ve kütüphane bilgilerinde de “1744” istinsah tarihi dikkat çekmiştir. Eser, istinsah edilmiş bir eser olduğundan sadece istinsah tarihi, temmet ve kütüphane kayıtlarında geçen bu kısıtlı bilgilerle telif tarihini tespit etmek imkânsız hâle gelmiştir. Belli bir tarihin olmaması, eserin telif tarihinin Osmanlı Türkçesinin kullanılmaya başladığı andan 1744 yılına yani istinsah tarihinin olduğu ana kadarki zaman dilimini göstermektedir.

Müellifin ve telif tarihinin net olarak belli olmaması, metin kısmında daha detaylı bir inceleme yapılmasını gerektirmiştir. Bu inceleme sonucu, sondan ikinci beyitte müellif tarafından ebced hesabıyla tarih düşürüldüğü tespit edilmiştir:

² Ferit Devellioğlu, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat* (Ankara: Aydın Kitabevi 1984), 1122.

Ararken nazmına târîh-i sâmiḥ

Bu geldi târîh eyü nazm-ı nâsiḥ

Beytin ebced hesabı;

ح + ص + ا + ن + م + ظ + ن + و + ی + ا

1 + 10 + 6 + 50 + 900 + 40 + 50 + 1 + 90 + 8 = 1156

Görüldüğü üzere mısranın ilgili kısmındaki harflerin sayısal değerleri toplamı 1156 çıkmaktadır. Hicrî takvimdeki yerini işaret eden bu tarihin, miladi takvimdeki karşılığı 1744'tür.

Ebced hesabıyla telif tarihinin tespiti, araştırmaları bir hayli kolaylaştırmıştır. Müellif aranırken bakılan tarih böylelikle daha belirgin bir hâle gelmiştir. Bu bilgilerle birlikte eserin telif ve istinsah tarihlerinin aynı yıl olduğu görülmektedir. Ayrıca temmet kaydında müstensih tarafından “fi'd-dareyn” şeklinde belirtilen “iki dünya” ifadesi - müstensihin müellife iki dünya için dua ettiği bilgisi- eserin istinsah edildiği dönemde müellifin hayatta olduğunun da bir ispatıdır.

Kütüphane kayıtlarındaki yanlış bilgiyle eserin “Mevlana Resmî”ye ait olduğundan kasıt, eserin Resmî Ahmed Efendi'ye ait olduğudur. Resmî Ahmed Efendi ise 1112'de (1700/01) Girit'in Resmo kasabasında doğmuştur. Osmanlıda devlet kademelerinde görev almış; Berlin sefirliği görevinde bulunmuştur. Bu görevlerin yanı sıra *Sefaretname*, *Hulâsatü'l-İtibar*, *Sefînetü'r-Rüesâ*, *Hamîletü'l-Küberâ*, *Coğrafya-i Cedîd*, *Târih-i Muradî*, *El-İstînas bi-Ahvâli'l-Afrâs*, *Pend-i Attar Tercemesi* gibi pek çok eser de kaleme almıştır. Resmî Ahmed Efendi, 1193 yılında (1779) vefat etmiştir. Üsküdar'da Çiçekçi Kahvesi karşısındaki mezarlığa defnedilmiştir³⁴

³ Bursalı Mehmed Tâhir, *Osmanlı Müellifleri*, Hrz. A. Fikri Yavuz –İsmail Özen, (İstanbul: Meral Yayınevi, 1972), III: 123.

⁴ Mehmed Süreyya, *Sicill-i Osmanî*, Hrz. Nuri Akbayar, (İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 1996) IV: 1376.

Eserin Müellifi Olduğuna Kanaat Getirilen Mevlânâ Muhammed Emîn Müftîzâde

Muhammed Emîn Müftîzâde Efendi, 1112 (1700/01) yılında doğmuştur. O dönemki Antalya müftüsünün oğludur. 1168'de (1754/55) Kazâbâdî Ahmed Efendi'nin karşısında sınav vererek müderris olmuştur. Sınav sırasında başarılı cevaplar verdiği için takdir kazanmış ve "Ayaklı Kütüphane" lakabını almıştır. 1193'te (1779'da) Yenişehir mollası, sonra bilâd-ı hamse pâyesi, 1200'de (1786'da) Mekke pâyesi, 1205'te (1790/91'de) İstanbul pâyesi almış ve Recep 1209'da (1795'te) Anadolu kazaskeri olmuştur. Hayatı boyunca dünya işleriyle ilgilenmemiş, ilim öğretmeye gayret etmiştir. Her fende mahir olarak bilinmiş, döneminde eşsiz âlim olarak anılmıştır. Kaynaklarda sâlih, derviş ve âbid bir insan olduğundan bahsedilmektedir. III. Selim'in huzur derslerinde bulunmuş ve söylediklerinin üzerine kimsenin bir diyeceğinin kalmadığından söz edilmiştir. Meşhur Gelenbevî İsmail Efendi ve Tatarcık Abdullah Efendi, seçkin talebelerindedir. Uzun ömürlü bir zat olup Safer 1212'de (Ağustos 1797'de) vefat etmiştir. Üsküdar'da Seyyid Ahmed Deresi yakınında medfundur. Kaynaklara göre tespit edilen bir eseri yoktur (Sicill-i Osmanî, 1996: II, 472; Osmanlı Müellifleri, 1972: I, 243). Ayrıca Bağçe-i Safâ-Endûz ve Âdâb-ı Zurafâ'da, "*Mehmed-nâm bir řâ'irdir. ři're verzişi yog ise de dakâyıkın anlar ve dâhîce zûr-ı tabî'atla güzel sözler söyler idi.*" ve "*Söyleyişi güzel bir şair.*" şeklinde anılmaktadır.⁵⁶

Levhnâme'nin müellifinin tespiti sırasında, Mevlânâ Muhammed Emîn Müftîzâde ile birlikte on üç kişinin hayatı incelenmiştir. Müellif olduğuna kanaat getirilen isim Ayaklı Kütüphane lakaplı Muhammed Emîn Müftîzâde Efendi'dir. Bizi bu kanaate vardıran deliller şu şekilde belirtilebilir:

- Ayaklı Kütüphane Muhammed Emîn Müftîzâde Efendi, kaynaklara göre 1700 tarihinde doğmuştur. Uzun ömürlü olduğundan bahsedilen Müftîzâde, yaklaşık olarak 1800'lü yılların başında vefat etmiştir. Eserin telif tarihinin 1744 olduğu düşünöldüğu zaman, böylesine bilgi, tecrübe, ilim isteyen bir eseri, 44 yaşındaki olgun bir kişinin yazmasını beklemek yanlış olmayacaktır. Ayrıca temmet kaydında

⁵ Esad Mehmed Efendi - Bağçe-i Safâ-Endûz, Hrz. Rıza Oğraş (Kültür Bakanlığı Yayınları (e-kitap) Ankara, 2018), 56.

⁶ Sadık Erdem, Râmiz ve Âdâb-ı Zurafâsı, (Ankara: AKM Yayınları, 1994), 26.

müstensihin, müellifin dünya ve ahiret hayatı için ettiği dua, o tarihte müellifin hayatta olduğunun bir ispatıdır. Muhammed Emîn Müftîzâde Efendi de eserin telif ve istinsah tarihi olan 1744 yılında hayattadır.

- Müellifin ismiyle ilgili kütüphane arşiv kayıtlarındaki bilgiyle eserin temmet kaydındaki bilginin uyuşmadığı yukarıda ifade edilmiştir. Bu yüzden Muhammed Emîn Müftîzâde Efendi'nin müellif olduğu savunulurken kütüphane kayıtlarında yer alan yanlış bilgi görmezden gelinmemelidir. Temmet kaydında müellifin Hz. Peygamber ile adaş olduğu ve “Müftîzâde” olarak anıldığı bilgisi vardır. Hz. Peygamber her ne kadar Ahmed, Mahmud, Mustafa gibi isimlerle anılmış olsa da asıl ismi hiç şüphesiz Muhammed'dir. Müellif olduğu savunulan kişinin de adı, kaynaklarda görüldüğü gibi Muhammed Emîn Efendi'dir. Ayrıca müellif olduğu savunulan Muhammed Emîn Efendi'nin babası da Antalya müftüsüdür. Bu yüzden Muhammed Emîn Efendi'nin, Müftîzâde olarak anılması da pek tabii olacaktır. Temmet kaydındaki bilgilerle kaynaklardaki bilgileri birleştirdiğimiz zaman müellifin isminin Mevlânâ Muhammed Emîn Müftîzâde olduğunu iddia etmek makul karşılanmalıdır.

- Müellifin kim olduğu sorusuna cevap bulmaya çalışılan bu kısımda, son olarak bahsi geçen kişinin mesleğinin incelenmesi faydalı olacaktır. Kaynaklarda görüldüğü gibi Muhammed Emîn Müftîzâde Efendi, hayatının önemli bir bölümünde müderrislik ve mollalık görevlerinde bulunmuştur. Müderrislik için girdiği bir sınavdaki başarısından dolayı da kendisine ‘Ayaklı Kütüphane’ lakabı verilmiştir. Bu bilgilerin, temmet kaydındaki bilgilerle kıyaslanması, doğru kişinin bulunup bulunmadığı hususunda yardımcı olacaktır. Temmet kaydında, müellifin ismi zikredilmeden hemen önce “mevlânâ” sıfatı geçmektedir. Osmanlı döneminde kullanılan bu sıfat, büyük âlim olan kimselere saygıyı, hürmeti gösterme amaçlı kullanılmıştır. Muhammed Emîn Efendi, müderrislik ve mollalık yaptığı ve kaynaklarda geçecek kadar çok bilgili bir zat olup Ayaklı Kütüphane lakabını aldığı için “mevlânâ” sıfatını da pek tabii olarak alabilecek bir kişidir.

Kaynaklardan edinilen bilgiler ile temmet kaydındaki bilgiler bir araya getirilip yorumlandığında, müellifin Mevlânâ Muhammed Emîn Müftîzâde olduğu kanaatine varılmıştır.

Müftîzâde'nin Eserleri;

İncelememize konu olan Levhnâme'si hariç tutulduğunda, kaynaklarda Mevlânâ Muhammed Emîn Müftîzâde Efendi'nin eserinin olmadığından bahsedilmektedir.

LEVHNÂME

Levhnâme, 1744 yılında kaleme alınmış manzum bir pendnâmedir. Yedi yüz yetmiş dokuz beyitten meydana gelmektedir. Mesnevi nazım şekliyle yazılan eser, yirmi sekiz bölüme ayrılmış ve her bir bölümde farklı konular hakkında nasihatler verilmiştir.

Levhnâme'nin Şekil Özellikleri

Levhnâme, elde edilen bilgilere göre ünük bir nüsha olup Millî Kütüphane'de bulunmaktadır. Millî Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu'nda bulunan eser, "06 Mil Yz A 5214" arşiv numarası ile kayıtlıdır. Kütüphane kayıtlarında, eserin telif tarihi belirtilmemekle birlikte istinsah tarihi 1157(H.) ve 1744(M.) olarak kayda geçmiştir. Ebced hesabıyla elde edilen bilgiye göre; telif tarihi de istinsah tarihiyle aynı yıl olup eserin 1744 yılında telif edildiği tespit edilmiştir.

Suyolu filigranlı kâğıt türü kullanılan eserde, harekeli nesih yazı türü tercih edilmiştir. Eser, müsvedde olarak kullanılmış giriş kapağı ile birlikte 33 varaktır. İlk ve son sayfaları hariç, on üçer satırdan oluşmaktadır. Eserin dış boyut ölçüleri "225 * 155 mm", iç boyut ölçüleri ise "107 * 105 mm"dir. Serlevhası lacivert müzehhep olan eserin cetvelleri oksitlenmiş yaldızlıdır ve bölüm başlıkları kırmızıdır. Eser, 1984 yılında, Millî Kütüphane tarafından Kemal Yavuz'dan satın alınmıştır.

Levhnâme'nin Muhteva Özellikleri

Levhnâme kelimesi, "*yassı, düz, üzerine resim, yazı gibi şeyler yazılabilen nesne.*" anlamına gelen "levh" ve "*kitap, mektup, ferman.*" anlamlarına gelen "nâme" kelimesinin terkihiyle oluşmuştur.⁷ 1744 yılında Müftîzâde adıyla şöhret olan Ayaklı Kütüphane Muhammed Emîn Efendi tarafından kaleme alındığını düşündüğümüz Levhnâme, yedi yüz yetmiş dokuz beyitlik manzum bir pendnâmedir. Mesnevi nazım

⁷ Ferit Devellioğlu, Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat, 657.

şekliyle yazılmış ve eserde aruzun “me fâ î lün/ me fâ î lün/ fe û lün” kalıbı kullanılmıştır.

Eser, Türk İslam edebiyatı ürünü olduğu için besmele ile başlamıştır. İlk beyitte sanatsal bir üslupla besmeleye yer verilmiştir:

Getürdüm besmele feth-i kelâma

Hûda tevfik ide vasl-ı merâma

Müellif, eserine bu şekilde başlayarak Allah’tan hem yardım hem de başarı niyaz etmiştir. Türk İslam edebiyatı geleneğinde, *sebeb-i nazm* kısmına kadar müellifin, eserin başında Allah’a hamd edip münacatta bulunması, Hz. Muhammed’i salat ve selamla anması değişmez bir kuraldır: “İslâmiyet’in kabûlünden sonra ortaya konulan eserlerin besmele, hamdele ve salvele ile başlaması klasik hâle gelmiş bir uygulamadır. Konusu ne olursa olsun her kitabın başında mutlakâ besmele bulunur, ondan sonra da Allah’a hamd kısmı gelirdi.”⁸

Levhnâme’nin muhtevasıyla ilgili en dikkat çekici özelliklerden biri eserin ayrı ayrı konularla başlıklandırılmasıdır. Bu özellik, eserin Attâr’ın Pendnâme’sinden mülhem yazıldığıının bir göstergesidir. Müftüzâde, eserini sırasıyla şu kısımlara ayırmıştır:

Giriş kısmı:

Bu kısımda herhangi bir özel başlık tercih edilmemiştir. Besmele ile esere başlanmıştır. Birinci başlığa kadar tevhid, münacaat ve naat özellikleri taşıyan on dört beyte yer verilmiştir. Üçüncü ve on üçüncü beyitlerde ise Allah’a hamd edilmiş ve Hz. Peygamber’e salat ve selam getirilmiştir.

Üçüncü beyit:

Kamu hamd ü şükür minnet Hudâya

Ki ‘âcizler heme şükürin edâya

⁸ Zülfikar Güngör, Türk-İslâm Edebiyatı El Kitabı, Editör: Ali Yılmaz (Ankara: Grafiker Yayınları, 2015), 147.

On üçüncü beyit:

'Ulüvv-i şânına pespâye eflâk

Muhammed fahr-i 'âlem şâh-ı levlâk

1. Bölüm: Fî sebebi'n-nazm ve beyânî'l-hâceti

Müellif, bu bölümde eseri niçin yazdığına dair bilgiler vermiştir. Bölümde yirmi beş beyit vardır ve bu beyitler güzel ahlaktan ve kalbin pak tutulması gerekliliğinden söz etmektedir. Müellif, Türk dilinde böyle bir eser görmediğinden ve bu eserin halkın yanı sıra yeni talebelerin de okuyup anlayabileceği kolaylıkta olduğundan bahsetmiştir.

Otuz birinci beyit:

Resâ'il görmedim Türkîde tafsil

'Avâm u mübtedîye ola teshîl

2. Bölüm: Fî beyân-i hubbi's-sâlihîn ve mücânebeti't-tâlihîn

Bu bölümde Allah'ın sevgili kullarının özelliklerinden ve onlara yakın olmanın faziletlerinden bahsedilmiştir. Otuz iki beyitten oluşan bu bölümde, aynı zamanda işe yaramaz, faydasız işlerle uğraşılması da öğütlenmiştir.

Kırk birinci beyit:

İki 'âlemde istersen selâmet

Eyü âdemler ile eyle ülfet

3. Bölüm: Fî beyân-i kabûl-i nushi'l-hayr

Eserin kısa tutulmuş bölümlerinden biridir. Bölümdeki sekiz beyitte, nasihatın faydasından ve öğütlerin dinlenilmesi gerektiğinden bahsedilmiştir. Yetmiş üçüncü beyit:

Eyü fehm it ne cevherdür nasâyih

Zalâm-ı kasvet-i kalbe mesâbih

4. Bölüm: Fî zemmi't-temerrüd ve beyân-i hâlihi

Eserin en hacimli bölümlerinden biridir. Yüz yirmi beş beyitten oluşmaktadır. Bu beyitlerde inadın ve karşı gelmenin zararlarından bahsedilip uzak durulması

gerektiği öğütlenmiştir. Aynı zamanda çeşitli güzel ve kötü hasletlerden, Allah'ın merhametli ve Gaffar olduğundan bahsedilmiştir.

Sekseninci beyit: *Ana kim nush olur ider temerrüd*
Ana dirler şerî'atde ta'annüd

Yüz kırk üçüncü beyit: *Kanâ'atle çekersin el zulümden*
Diye Mevlâ ki râzıyem kulumdan

5. Bölüm: Fî beyân-i lüzûmü'l-'ilm ile'l-'amel ve fazlihî

Bu bölümün ana konusu ilimdir. Elli dört beyitten oluşan bu bölümde, ilmin bir cevher ve nur olduğundan bahsedilmiştir. İlimle ilgili ayet ve hadis iktibasları yapılmıştır.

İki yüz yirmi birinci beyit: *Resûlullâh buyurdu kim idün cehd*
İlim isten "mine'l-mehdi ile'l-lahd"

6. Bölüm: Fî beyân-i tevkîri'l-'ulema

On beyitten oluşan bu bölümde, ilmin faziletinden ve âlime gösterilmesi gereken saygı ve hürmetten bahsedilmiştir.

İki yüz altmışıncı beyit: *Gerekdür 'âlîme ikrâm u tevkîr*
Tehâtubda idesin hüsn-i ta'bîr

7. Bölüm: Fî ri'âyet-i hakkı'l-üstâd

Eserin yedi beyitten oluşan bu küçük bölümünde, üstatların, eğitici ve öğreticilerin öğrencileri üstündeki hakkından ve öneminden bahsedilmiştir.

İki yüz yetmiş dördüncü beyit: *İşit bir harf diyenün hakkı niçe*
Dimiş sana hâcen niçe niçe

8. Bölüm: Fî beyâni'l-kanâ'at ve fevâidihâ

Seksen iki beyitten oluşan bu bölümde, bir haslet olarak insanda bulunması gerektiği belirtilen kanaat konusu işlenmiştir. Kanaatin faydalarından bahsedilmiş, tamah ve açgözlülük yerilmiştir.

Üç yüz kırk dördüncü beyit; *Ayagun yorganunca kavli mi 'yâr*
Hayâl-i hâme düşüp yüzme reftâr

9. Bölüm: Fî zemmi't-tama' ve hubbi'd-dünyâ

Bu bölüm on beş beyitten meydana gelmiştir. Bölümde, açgözlülük ve dünyaya düşkünlük yerilmiştir:

Üç yüz elli dokuzuncu beyit; *Kanû' olanda olmaz buhl u imsâk*
İder evvel tama'dan nefisini pâk

10. Bölüm: Fî beyâni's-sehâ ve fazlıhâ

On bir beyitten oluşan bu bölümde, cömertlik ve cömertliğin faziletlerinden bahsedilmiştir:

Üç yüz yetmiş sekizinci beyit; *Sahîh nakl ile vârid-i haberdür*
Sehâ cennet içinde bir şecerdür

11. Bölüm: Fî zemmi'l-isrâf

İsrafın yerildiği bu bölüm, on iki beyitten oluşmaktadır:

Üç yüz seksen altıncı beyit; *Beni medh eylesünler deyü ey yâr*
Mübezzir nâmına olma giriftâr

12. Bölüm: Fî beyâni'l-buhl ve'l-imsâk

Dokuz beyitten oluşan bu bölümde, cimrilik ve el sıkılığı yerilmiştir:

Üç yüz doksan sekizinci bölüm; *Zekat ü fitre vü kurbânı itmez*
Hudânun emri farz-ı hacca gitmez

13. Bölüm: Fî beyâni't-tevâzu'

Bu bölümde, insanda bulunması gerektiğine inanılan tevazu hasletinden bahsedilmiştir. Bölüm, on üç beyitten oluşmaktadır:

Dört yüz on altıncı beyit; *Tevâzu' ehline her dilde yir var*
İder mahbûb anı o hüsn-i etvâr

14. Bölüm: Fî zemmi'l-kibr ve'l-gurûr

Bu bölümde, insanda bulunmaması gerektiği tavsiye edilen kibir ve gururdan bahsedilmiştir. Böbürlenmeler ve gurur sahipleri yerilmiştir. Bölüm, otuz beş beyitten meydana gelmiştir.

Dört yüz kırkıncı beyit. *Tekebbürle 'ibâda itme 'unvân*
Kamu dillerde peydâ olur 'udvân

15. Bölüm: Fî beyâni't-tezellül ve zemmihi

Eserde yerilen hasletlerden biri de alçalma, zillet hâlidir. Tezellünün kötülüğünden bahsedilen bu bölüm, yirmi bir beyitten oluşmaktadır.

Dört yüz elli altıncı beyit: *İder dünyâ ricâline tabasbus*
Ku'ûd için ider izne terabbus

16. Bölüm: Fî beyâni'l-ihlâs

Bu bölümde, güzel hasletlerden biri olan ihlastan bahsedilmiş, ihlaslı olma tavsiye edilmiştir. Riya ise yerilmiştir. Bölüm, otuz beyitten meydana gelmektedir.

Dört yüz yetmiş altıncı beyit: *Güzel haslet durur her 'abde lâzım*
Riyâdan kaç ol ihlâsa mülâzım

17. Bölüm: Fî beyâni'l-ihlâs beyne'l-'ibâd bi-ma'na'l-istikâmeti

Bu bölümde, faziletli işlerden bahsedilmiştir. Bölüm yirmi üç beyittir:

Beş yüz yirmi beşinci beyit: *Bu ihlâsa mukârin istikâmet*
Olur zıddı nifâk u gış hıyânet

18. Bölüm: Fî beyâni'l-istikâmeti ve's-sıdk

Bu bölümde, istikamet üzere olma, yalan ve boş konuşmaktan uzak durma ve doğruluk gibi konulardan bahsedilmiştir. Ve bölüm, yirmi iki beyitten oluşmuştur.

Beş yüz yirmi dokuzuncu beyit: *Olur bu istikâmet sıdkile tâm*
Dahi 'ıffet emânet buna encâm

19. Bölüm: Fî ri'âyet-i hukûkî'l-vâlideyn

Eserin en hacimli bölümlerinden biri de bu bölümdür. Seksen dört beyitlik bu bölümde anne-baba hakkından bahsedilmiştir.

Beş yüz elli beşinci beyit: *Sahîh-i naklile vârid bu sünnet*
Analar ayagı altında cennet

Beş yüz elli sekizinci beyit: *Hadîs ile bu ma'nâ oldu müsbet*
'Ukûk iden bulur dünyâda elbet

20. Bölüm: Fî beyâni'l-nush ve zemmi'l-hased

Yedi beyitten oluşan bu bölümde, nasihatın Müslüman kullar için gerekli olduğundan bahsedilmiştir.

Altı yüz otuz altıncı beyit: *Nasâyihden biri nush u nasîhat*
'İbâd-ı müslimîne hayr-ı haslet

21. Bölüm: Fî beyâni'l-hased ve zemmihi

Bu bölümde, kıskançlık ve çekememe hasletleri yerilmiş, onun yerine gıpta etmenin güzelliğinden bahsedilmiştir. Bölüm otuz beş beyittir.

Altı yüz elli birinci beyit: *Benim rûhum bu haslet şûm haslet*
Gelürse kalbe def'a eyle dikkat

22. Bölüm: Fî beyâni'l-hayâ' ve medhihâ

Bu bölümde, övülen hasletlerden biri olan hayâdan bahsedilmiştir. Bölüm dokuz beyitten oluşmaktadır.

Altı yüz seksen dördüncü beyit: *Hayâ oldur kabâyahden utanmak*

Degil şer'î medâyahden utanmak

23. Bölüm: Fî zikri'l-vakâhati zıddu'l-hayâ'

Bu bölümde hayanın zıddı olan arsızlık ve utanmazlıktan bahsedilmiştir. Bölüm yirmi altı beyitten oluşmaktadır.

Altı yüz seksen yedinci beyit: *Hayânun zıddı var dinür vakâhat*

Utanmazlık durur idüp kabâhat

24. Bölüm: Fî beyâni'l-hilm ve'l-gazab

Yirmi bir beyitten oluşan bu bölümde yumuşak huyluluktan övgüyle bahsedilmiş, gazap ise yerilmiştir.

Yedi yüz on dördüncü beyit: *Hilimdür sa'y [u] kûşîş it halîm ol*

Heme dürlü belâlardan selîm ol

25. Bölüm: Fî medhi's-şecâ'at

Eserde övgüyle bahsedilen hasletlerden biri de yiğitlik ve cesurluktur. Yedi beyitten oluşan bu bölümde, ilmin yanında yiğitliğin de bulunması gerektiğinden bahsedilmiştir.

Yedi yüz otuz beşinci beyit: *'İlim evvel ikincisi şecâ'at*

Bularla hâsıl olur dîne nusret

26. Bölüm: Fî beyâni'l-cübñ ve zemmihi

On dört beyitten oluşan bu bölümde korkaklıktan bahsedilmiş ve bu haslet yerilmiştir.

Yedi yüz kırk birinci bölüm: *Cübündür bu şecâ'at zıddı haslet*

Köti haslet dinür korkak çü 'avret

27. Bölüm: El-beyt

Yedi beyitten oluşan bu bölümde, tek bir konudan bahsedilmemiş, genel bir değerlendirme yapılmıştır.

Yedi yüz elli altıncı beyit; *Benim rûhum cesûr ol hakk kelâma*
Müheyyâ olma âteşden licâma

28. Bölüm: Fî hâtimeti'l-vesâya

Eserin bu son bölümünde müellif, nasihatlerinin bir inci gerdanlık olduğunu söylemiş; cimrilik, hased, kibir, helal rızık ve güzel ahlaktan bahsetmiştir.

Yedi yüz altmış üçüncü beyit: *Didim nazmîle bir niçe vesâyâ*
Ki her biri çü bir 'ıkd-ı süreyyâ

ESERDE AYET VE HADİSLERDEN YAPILAN İKTİBASLAR

Eserin muhtevasıyla ilgili dikkate değer bir husus da iktibaslardır. Eserde lafz ve mana iktibaslarına yer verilmiştir. Ayet ve hadis iktibasları için Âgâh Sırrı Levend, “Kur'an ve hadis, eski şairlerin bol bol istifade ettikleri bir hazinedir; bir ilham kaynağıdır.” demiştir.⁹ Eski şairlerin bu şekilde iktibaslara başvurmasının sebebi, anlatımı inandırıcı ve güçlü kılmak istemeleridir. Bu yüzden Müftüzâde de eserinde iktibaslara başvurmuştur.

Eserdeki iktibaslar şu şekildedir:

On üçüncü beyit: *'Ulüvv-i şânına pespâye" eflâk"*
Muhammed fahr-i 'âlem şâh-ı "levlâk"

Bu beyitte, “Levlâke levlâk lemâ hâlâktü'l-eflâk” (Sen olmasaydın felekleri yaratmazdım.) hadisi mana ve lafz yoluyla iktibas edilmiştir.¹⁰

⁹ Agâh Sırrı Levend, Divan Edebiyatı, (İstanbul: Enderun Kitabevi, 1984), 101.

¹⁰ Rivayet olarak hadis kaynaklarında yer almamaktadır. Manasının sahih (doğru) olduğu söylenmekle birlikte mevzu (uydurma) kabul edilmiştir. Bk. Aclûnî, İsmail b. Muhammed El-Aclûnî, *Keşfü 'l-hafâ ve müzîlü 'l-ilbâs amme 'ş-tehera mine 'l-ehâdis alâ elsineti 'n-nâs*, I-II (nşr. Abdülhamid Hendâvî) Beyrut: el-Mektebetü'l-Asriyye, 2000, II, 164.

On dördüncü beyit: *Salât olsun dahi ashâb u âle*
Ki her biri hüdüdür ehl-i hâle

Bu beyitte, “Ashabım yıldızlar gibidir; hangisine uyarsanız hidayet bulursunuz.” mealindeki hadis mana yoluyla iktibas edilmiştir.¹¹

Yirmi birinci beyit: *Buyurdu ba’s olundım idem itmâm*
Mekârimden olan “ahlâkı bi’t-tâm”

Bu beyitte, “Ben ancak güzel ahlakı tamamlamak için gönderildim” mealindeki hadis mana ve lafzî yolla iktibas edilmiştir.¹²

Yüz otuz dokuzuncu beyit: *Ana gar’olma kim bir ismi Gaffâr*
“Ve men ya’mel”leri fikr eyle tekrâr

Bu beyitte, Zilzâl suresinden lafzî iktibas yapılmıştır. “Her kim zerre kadar hayır işlemişse onu görecektir. Her kim, zerre kadar şer işlemişse onu görecektir.” (Zilzal: 7-8).

İki yüz yirmi birinci beyit: *Resûlullâh buyurdu kim idün cehd*
‘İlim isten “mine’l-mehdi ile’l-lâhd”

Bu beyitte, şu hadis lafzî olarak iktibas edilmiştir: “İlmi, beşikten mezara kadar talep ediniz.”¹³

İki yüz yirmi üçüncü beyit: *Du’âsında diye kim “zıdnî ‘ilmen”*
Bu tahkîk-i dakîki eyle fehmen

Bu beyitte, Tâhâ suresinden lafzî iktibas yapılmıştır; “*Rabbim, benim ilmimi artır, de.*” (Tâhâ:114).

İki yüz seksen dokuzuncu beyit: *Kelâm-ı “kenz-i lâ yefnâ” bu meşhûr*
Velî vech-i şebah fî’l-cümle mestûr

¹¹ Muteber hadis kaynaklarında zikredilmeyen ve Hz. Peygamber’e aidiyeti zayıf kabul edilen bu rivayet için bk. İbn Abdülber, *Câmi’u beyâni’l-ilmî ve fadlihî*, (nşr. Şuayb el-Arnaût), Beyrut: Müessesetü’r-Risâle, 2008, s. 347.

¹² Ahmed b. Hanbel, el-Müsned, I-L (nşr. Şuayb el-Arnaût vd.), Beyrut: Müessesetü’r-Risâle, 2001, XIV, 512-3 (hadis no: 8952).

¹³ Rivayet, hadis kaynaklarında yer almayıp hadis olarak nakli zayıf görülmüştür.

Bu beyitte, “*Kanaat, tükenmez bir hazinedir.*” mealindeki hadis lafzî olarak iktibas edilmiştir.¹⁴

Beş yüz elli beşinci beyit: *Sahîh-i naklile vârid bu sünnet*
“Analar ayagı altında cennet”

Bu beyitte, “Cennet, annelerin ayakları altındadır.” hadisi mana olarak iktibas edilmiştir.¹⁵

Altı yüz yirmi birinci beyit: *Di “Rabbıfırlı vagfir vâlideyye”*
Sana hâs it olursa emr-i dünya

Bu beyitte, “*Rabbimiz! Hesap görülecek günde, beni, anne babamı ve inananları bağışla.*” mealindeki ayet (İbrahim: 41) lafzî yolla iktibas edilmiştir.

Altı yüz yetmiş dokuzuncu beyit: *“Hayâdur kim mine’l-îmân” ana şân*
Kelâmı dinle anla eyle ikân

Bu beyitte, “*Hayâ, imandandır.*” hadisi lafzî olarak iktibas edilmiştir.¹⁶

Yedi yüz elli beşinci beyit; *“Emir ma’rûf-ı nehyi münker” ol merd-i gayûr*
Anunçün nazm-ı Kur’ân didi “min ‘azmi’l-umûr”

Bu beyitte, farklı surelerde yer alan dört ayetten iktibas yapılmıştır. İyiliği emredip kötülükten sakındırma ile Tevbe (71), Hacc (41) ve Lokman (17) surelerine; “büyük işlerden” manasına gelen “min ‘azmi’l-umûr” ile de şûrâ (43) suresine atıf vardır.

¹⁴ Taberânî, Ebü’l-Kâsım Süleyman b. Ahmed b. Eyyûb et- Taberânî, *el-Mu’cemü’l-evsat*, I-X (nşr. Tânk b. İvazullah - Abdülmuhsin b. İbrâhim), Kahire: Dârü’l-Haremeyn, 1995, VII, 84 (hadis no: 6922).

¹⁵ Nesâî, Ebü Abdurrahmân Ahmed b. şuayb b. Ali en-Nesâî, *es-Sünen*, I-IX (nşr. Abdulfettâh Ebü Ğudde) Halep: Mektebetü’l-Matbûâtü’l-İslâmiyye, 1986, Cihâd, 6 (hadis no: 3104).

¹⁶ Buhârî, Muhammed b. İsmail el-Buhârî, *el-Câmiu’s-sahih*, I-IX (nşr. M. Züheyr b. Nâsır en-Nâsır), Beyrut: Dâru Tavkır’n-Necât, h. 1422, İman, 14 (hadis no: 24).

KAYNAKÇA

ACLÛNÎ, İsmail b. Muhammed El-Aclûnî. Keşfü'l-hafâ ve müzîlü'l-ilbâs amme's-tehera mine'l-ehâdîs alâ elsineti'n-nâs, I-II (nşr. Abdülhamid Hendâvî) Beyrut: el-Mektebetü'l-Asriyye, 2000.

AHMED B. HANBEL, *el-Müsned*. I-L (nşr. Şuayb el-Arnaût vd.), Beyrut: Müessesetü'r-Risâle, 2001.

BUHÂRÎ, Muhammed b. İsmail el-Buhârî. el-Câmiu's-sahîh, I-IX (nşr. M. Züheyr b. Nâsir en-Nâsir), Beyrut: Dâru Tavkî'n-Necât, h. 1422.

DEVELLİOĞLU, Ferit. Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat, Ankara, Aydın Kitabevi, 1984.

ERDEM, Sadık. Râmiz ve Âdâb-ı Zurafâsı, AKM Yayınları, Ankara, 1994.

GÜNGÖR, Zülfikar. Türk-İslâm Edebiyatı El Kitabı, Editör: Ali Yılmaz, Ankara, Grafiker Yayınları, 2015.

İBN ABDÛLBER, Câmi'u beyâni'l-ilmî ve fadhîhî, (nşr. Şuayb el-Arnaût), Beyrut: Müessesetü'r-Risâle, 2008.

KEMİKLİ, Bilal. Türk İslâm Edebiyatı Giriş, Bursa, Emin Yayınları, 2015.

LEVEND Ağâh Sırrı, Divan Edebiyatı, İstanbul, Enderun Kitabevi, 1984.

Milli Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu, Arşiv No: 06 Mil Yz A 5214.

NESÂÎ, Ebû Abdurrahmân Ahmed b. Şuayb b. Ali en-Nesâî. es-Sünen, I-IX (nşr. Abdulfettâh Ebû Ğudde) Halep: Mektebetü'l-Matbûâti'l-İslâmiyye, 1986.

OĞRAŞ, Rıza. Esad Mehmed Efendi - Bağçe-i Safâ-Endûz, Kültür Bakanlığı Yayınları (e-kitap) Ankara, 2018.

SÜREYYA, Mehmed. Sicill-i Osmanî, C. VI, Hazırlayan: Nuri Akbayar, İstanbul, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 1996.

TABERÂNÎ, Ebü'l-Kâsım Süleyman b. Ahmed b. Eyyûb et- Taberânî. el-Mu‘cemü'l-evsat, I-X (nşr. Târık b. İvazullah - Abdülmuhsin b. İbrâhim), Kahire: Dârü'l-Haremeyn, 1995.

TÂHİR, Bursalı Mehmed. Osmanlı Müellifleri, C. III, Hazırlayan: A. Fikri Yavuz –İsmail Özen, İstanbul, Meral Yayınevi, 1972.

SUMMARY

This study is an article of Turkish Islamic literature. It consists of 24 pages in total. This study is divided into three parts; the author of the work consists of the section where it is tried to be determined, the section where the form and content features of the work are given and the verse-hadith quotations in the work are examined.

In the introduction part, it is mentioned briefly that Kutadgu Bilig, the first written product of Turkish Islamic literature, is a nasihatname type. Whether it's called nasihatname, pendname or the book of advice, the purpose of such works is to show the reader what is morally good, the beauty and the truth. One of those Levhnames was written in the 18th century.

In the section "Who is the author of the work?", the problem in the library records and the name we thought to be the author was mentioned: The word "semiyy" seen in the temmet record of the Levhname, was read and recorded as by the library's artifacts. Therefore, in the library records, the work appears to belong to the "Mevlana Resmi". Since the work is shown as belonging to the "Mevlana Resmi" in the records, the relevant part of the "temmet" record was read as "Mevlana Resmi" when it was first examined. At the time, the point that suggests that the work may belong to a person named "Mevlana Resmi" or that does not suggest otherwise is that a person named "Resmi Ahmed Efendi" was reached as a result of the first researches. The reason why the author of the work was considered as the "Resmi Ahmed Efendi" in that period was that both his history was appropriate and that he had a work called "Pend-i Attar Tercemesi".

It is explained in the part of the life of "Müftizade" which we believe to be the author, and the reasons why we believe that name. During the determination of the author of "Levhname", the lives of thirteen people were examined together with "Mevlana Muhammed Emin Müftizade". The name that was considered to be the author is "Muhammed Emin Müftizade Efendi" nicknamed "Ayaklı Kütüphane". So, why "Muhammed Emin Müftizade Efendi"? "Question will be tried to be answered with the period, name and occupation information of Müftizade:

“Ayaklı Kütüphanes Muhammed Emin Müftizade Efendi” was born in 1700 according to sources. The “Müftizade”, which is mentioned to have a long life, passed away in the early 1800s. Considering that the copyright date of the work is 1744, it would not be wrong to expect a 44-year-old mature person to write such a piece of knowledge, experience and knowledge. In addition, the prayer of the author for the life of the world and the hereafter in the record of “temmet” is a proof that the author was alive at that time. “Muhammed Emin Müftizade Efendi” was a person who was alive in the year 1744, which was the copyright and copying date of the work.

It is tried to be stated above that the name of the author does not match the information in the library archive records and the information in the “temmet” record of the work. Therefore, while arguing whether “Muhammed Emin Müftizade Efendi” is the author, the wrong information in the library records should be ignored. In the Temmet record, it is known that the author and Mohammed were namesake and he was called “Müftizade. Although the Prophet was mentioned with names like “Ahmed, Mahmud, Mustafa”, his real name is undoubtedly Muhammad. The name of the person who is claimed to be the author is “Muhammed Emin Efendi”, as seen in the sources. In addition, the father of “Muhammad Emin Efendi”, who is claimed to be the author, is the “Müftü” of Antalya. Therefore, it is of course possible that “Muhammed Emin Efendi” is called as “Müftizade”. When we combine the information in the “temmet” record and the information in the sources, the author's name should be called “Mevlana Muhammad Emin Muftizade”.

In this section, which tries to find out who the author is, it will be useful to examine the profession of the person in question. As it is seen in the sources, “Muhammed Emin Müftizade Efendi” served as a professor and mullah for a significant part of his life. He was given the nickname Ayaklı Kütüphanes for his success in an examination for professorship. Comparing this information with the information in the custody record will help to find out the right person. In the “temmet” record, the author's name is mentioned as “mevlana” just before the name is mentioned. This adjective would be used by Ottoman as a sign of respect and reverence to the great scholars. “Muhammad Emin Efendi” is a person who can take the title of “mevlana

naturally because he is a professor and mullah, and he is a person who is knowledgeable enough to pass in sources and he is called “Ayaklı Kütüphane”.

When the information obtained from the sources and the information in the “temmet” record were brought together and interpreted, the author was considered to be “Mevlana Muhammed Emin Muftizade”.

In another section, the “nasihatname”s and “Levhname” are mentioned in general terms. “Levhname”, which has the identity of a manuscript, is a unique copy according to the information obtained and it is located in the Ankara National Library. The work in the National Library Manuscripts Collection is registered with the archive number Mil 06 Mil Yz A 5214. Although the copyright date of the work is not specified in the library records, the date of the retention was recorded as 1157 (Hijri Calender) and 1744 (Gregorian Calendar). According to the information obtained with “ebced” account; The copyright date is the same year as the date of retention and it was determined that the work was copyrighted in 1744.

The word “Levhname”, is composed of the word “flat which means flat, an object on which things such as painting and writing can be written.” and “name” which means “book, letter, edict. ” (Devellioğlu, 1984: 657) In 1744, the “Levhname, which we believe was written by the “Ayaklı Kütüphane Muhammed Emin Efendi”, which is known as “Müftizade”, is a verse of seven hundred and seventy-nine couplets. The “mesnevi” was written in verse form and the pattern are “me fa i lün / me fa i lün / fe û lün” was used in the work.

In the last chapter, verses and hadith quotations in the work are given.